

Dad ina tribuna sin l'otra

Improvisar e chantar èn elements centrals per l'actura Marietta Jemmi

■ (anr/vi) **Ier saira ha ella giugà en in teater per l'uniun mercantila. Questa saira ha l'actura dad ir ad improvisar. E damaun lavura ella tar in'agentura ch'intermediescha acturs per x-ina reclama. Quai è la vita professionala da Marietta Jemmi. Ella ha retschavi l'emna passada in premi da promozion dal chantun Grischun.** Creschida si è *Marietta Jemmi* a Flem. Il preseminari ha ella fatg a Samedan ed emprendì là ladina. Daco quai? Ella, che ha discurrì sursilvan a chasa? «Simplamain uschia», respunda l'actura da teater cun levezza. Forsa era il seminari da magisters a Cuir in pau memia datiers da chasa. En mintga cas discorra Jemmi uss sursilvan ed anc ladin. Suentar il seminari ha ella l'emprim dà scola sis onns a Samedan. Già da lez temp fascheva ella bler teater cun la Societad dramatica da Samedan. Là giugavia buna glied ed els gughgiavian dad inscena tocs pli grevs, raquinta ella.

«Improvisar san ins emprender»

Cun 28 onns è ella ida a Turitg per emprender d'actura. Per l'academia da teater er'ella «gia memia veglia». Uschia ha Jemmi fatg la scolaziun tar «comart» che sumeglia la scola da Dimitri en il Tessin. Ils acturs han là era lecziuns d'acrobatica, da saut e pantomima.

Dus onns ha la scolaziun d'actura cuzzà. Ma Jemmi ha vulì anc dapli. In onn è ella ida en l'instrucziun tar *Peter Honegger* per emprender l'uschenumna «action-theater», teater d'improvvisaziun. Tras questa scolaziun è lura sa furmada ina truppa d'improvvisaziun che fa anc oz mintgatant represchentaziuns en la «Bühne-S» a Turitg.

«Bler pensan che quai saja insatge fitg serius ed intellectual», di Jemmi da

Marietta Jemmi sco actura da teater.

MAD

las retegnientschas dal publicum. L'emprim vegnivan plitost be amitgs a guardar las improvisaziuns. Cun il temp saja sa furmà in club da fans che hajan percurschì ch'i sa tractia d'in sort teater fitg divertent.

Dialects e chant

Ina outra spezialitad da Jemmi è il chantar. Sco actura emprova ella d'integrar questa abilitad en sia lavur, p. ex. en sias duas atgnas numras da cabaret. L'inspiraziun per ina da quellas numras ha

Jemmi gè en la chasa d'art a Turitg. Là lavura ella ina giada l'emna per gudar vitiers insatge. En il cabaret gioga ella visitaders e visitadras da la chasa d'art, differents tips che discurren ils pli differents dialects e linguatgs.

La segunda numra da cabaret ha num «Der Pullunder». Lezza raquinta d'ina Grischuna che tschertga en las butias da Turitg in pullunder. Las vendidras turitgaisas n'enconuschan betg quest'expressiun «pullunder». E Jemmi imitescha cun gust

ed exageraziuns lur respostas da las vendidras.

Sper las atgnas produziuns ha Jemmi gè ils ultims onns plirs engaschaments cun rollas principalas: «Tina» en il toc da Miller «Tod eines Handlungsreisenden» u la rolla da «Susanna» en «Figaros tollster Tag». In temp ha Jemmi era fatg la Chapitscha cotschna en in teater migrant. Quai saja stà ina fitg bella experientscha da giugar en hallas da gimnastica plein uffants en l'entira Svizra.

Stress cun finanzas

Sco actura ha Jemmi adina plirs projects che marschan in sper l'auter. Ed i dat emnas ch'ella è mintga saira sin in'otra tribuna. Ma memia bleras rollas enina tschetschian ora las forzas.

E co fissi cun in engaschament fix? «Quai fiss bel per pudair dir a la glied tge ch'ins fa», manegia Jemmi. Ella n'enconuscha dentant nagin teater a Turitg nua ch'ella less vairamain lavarar di per di.

Il teater da la citad da Turitg haja p. ex. acturs engaschads permanentamain. Ma quest teater saja ina fabrica e magari na possian quels acturs cun contract gnanca giugar e stoppian spetgar sin ch'els survegnian puspè ina rolla.

La vita sco actura independenta plascha ad ella. Almain uschèditg ch'ella n'ha nagin stress cun sias finanzas.

E tge èn ils siemis professionals da Marietta Jemmi? Ina giada in film. «Ed i fiss bel, sch'in bun reschissur vegniss ina giada tar mai e schess, 'jau less tai per ina rolla'. I stuess esser in reschissur che po mobilisar tut mias forzas e tut quai ch'jau sai.»

Curt e bun

Naschida: ils 3 da mars 1967

Segn: pèsch

Creschida si: Flem

Tratga preferida:

Mangia gugent spaghetti

Lieu preferì: Venezia

Actura preferida: Jeanne Moreau

Chanzun preferida:

«Waldemar» da Zara Leander